

GEOGRAFIA POLÍTICA I DE L'ADMINISTRACIÓ

GUIA DOCENT
CURS2013-14

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Geografia Política i de l'Administració
Codi	101600
Crèdits ECTS	6
Curs i període en el que s'imparteix	Quart curs, segon semestre
Horari	<i>(link a la pàgina web del centre o titulació)</i>
Lloc on s'imparteix	<i>Facultat o Escola (l'aula apareixerà als horaris)</i>
Llengües	Català

Professor/a de contacte

Nom professor/a	Marc Parés
Departament	Geografia
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	B9-1080
Telèfon (*)	935811751
e-mail	marc.pares@uab.cat
Horari d'atenció	Dilluns i dimecres de 11h a 13h

2. Equip docent

Nom professor/a	
Departament	
Universitat/Institució	
Despatx	
Telèfon (*)	
e-mail	
Horari de tutories	

(Afegeix tants camps com sigui necessari)
() camps optatius*

3.- Prerequisits

Per cursar aquesta assignatura és aconsellable haver superat les següents assignatures del Grau en Geografia i Ordenació del Territori:

- Geografia Humana
- Grans Temes de la Història
- Geografia Social i Cultural
- Ordenació del Territori

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

L'assignatura Geografia Política i de l'Administració és una assignatura optativa que s'imparteix al segon semestre del quart curs del Grau en Geografia i Ordenació del Territori de la Universitat Autònoma de Barcelona. L'assignatura té un total de 6 crèdits i s'integra en la matèria "Ordenació del Territori", motiu pel qual es destina gran part del temari al coneixement teòric i metodològic del conjunt de mesures i actuacions públiques orientades a atenuar les conseqüències dels processos econòmics i socials que tenen una especial incidència sobre el territori. En els processos estudiats, d'altra banda, es focalitza l'atenció en la relació entre les institucions públiques i la societat civil per tal de conèixer diferents formes de govern del territori.

En el moment actual la present assignatura té una rellevància especialment significativa. Els canvis que estan patint les societats contemporànies en els últims anys estan transformant també el territori i les formes d'intervenció sobre el mateix. Aquests canvis, originats per la situació de crisi econòmica i financera però també per molts altres factors (la revolució tecnològica d'Internet, nous models de relació social, laboral i familiar, nous elements de complexitat social, etc.) no només exigeixen noves respostes per fer front als nous problemes col·lectius sinó que també obliguen a replantejar el qui, el com i el perquè de la intervenció territorial. En aquest sentit, la Geografia Política i de l'Administració pot aportar instruments molt valuosos per a aquest nou repte. Així, els i les estudiants que cursin aquesta assignatura adquiriran una sèrie d'habilitats analítiques i metodològiques de gran utilitat per interpretar l'actual canvi d'època i disposaran d'eines per plantejar intervencions territorials que responguin a les conseqüències de la present situació de crisi(s).

El principal objectiu de l'assignatura és analitzar les relacions entre el territori i els processos polítics. Per fer-ho s'introdueix la dimensió geogràfica als principals conceptes desenvolupats per la Ciència Política, es donen eines per interpretar les característiques sociopolítiques d'un determinat territori, s'estudia la dimensió política (les relacions de poder) dels processos de transformació territorial i s'aprofundeix en l'anàlisi i la gestió de les polítiques territorials, ambientals i urbanes.

Tot i que l'assignatura es centri en la utilització de la Geografia Política per analitzar la governabilitat del territori (i més concretament de la seva ordenació), s'ofereix també una visió general de l'evolució d'aquesta disciplina, les seves tendències i les formes com ha estat utilitzada a diferents escales, des de diferents paradigmes i amb diferents objectius. Així, entre d'altres qüestions, una part de l'assignatura respon a la visió més clàssica de la Geopolítica que, bevent de l'Economia Política i les Relacions Internacionals, analitza la dimensió espacial i temporal de les relacions de poder al Sistema Mundial.

D'altra banda, l'assignatura també aborda qüestions relatives a la Geografia de l'Administració, analitzant la dimensió territorial dels diferents models d'administració pública i comparant les formes d'organització territorial de diferents països, amb un especial èmfasi en l'estudi del cas català. Per últim, s'aborda també la relació entre la Geografia i les diferents formes de comportament polític: el comportament electoral, les formes institucionals de participació ciutadana, els moviments socials i les

noves formes d'innovació social i de participació política a través d'internet.

Objectius Específics:

Al finalitzar el curs l'alumne haurà de ser capaç de:

- Identificar i analitzar críticament els diferents enfocos que pot tenir la Geografia Política
- Descriure els conceptes bàsics de la Ciència Política així com altres conceptes propis de la Geografia Política: Poder, Legitimitat, Democràcia, Sistema Polític, Estat, Nació, Sobirania, Territori, Territorialitat, Política Pública, Administració Pública, Organització Territorial, Sistema Electoral, Participació Política, Moviment Social, Cultura Política, etc.
- Comprendre el paper de l'Estat com a ens polític, territorial i administratiu.
- Descriure les diferents formes d'Estat, la seva evolució històrica i la seva variabilitat territorial.
- Analitzar críticament l'actual situació de canvi d'època des d'una perspectiva geogràfica i els seus efectes sobre les institucions públiques, la política i les polítiques.
- Descriure l'evolució històrico-geogràfica del Sistema Mundial.
- Analitzar els canvis que s'han produït i que s'estan produint en l'ordre internacional, tot valorant les seves repercussions.
- Utilitzar diferents eines analítiques per interpretar els conflictes geopolítics.
- Utilitzar l'enfoc de l'Ecologia Política per analitzar tant les transformacions urbanes i territorials com les polítiques de gestió i planificació dels recursos i del territori.
- Aplicar els diferents enfocos i tècniques analítiques pròpies de l'Anàlisi de Polítiques Públiques a les polítiques territorials, ambientals i urbanes de diferents nivells de govern (europeu, estatal, autonòmic i local).
- Identificar els actors sociopolítics d'un determinat territori i construir un sociograma a partir de les seves relacions.
- Elaborar una diagnosi sociopolítica d'un determinat territori tot identificant la seva Estructura d'Oportunitats Territorials.
- Descriure i interpretar el marc polític i normatiu de les intervencions territorials i ambientals.
- Analitzar les xarxes de governança de les polítiques territorials, ambientals i urbanes.
- Conèixer els principals models d'administració pública, la seva estructura i les seves funcions.
- Comparar els models d'administració pública de diferents països i diferents territoris.
- Conèixer i comparar l'organització territorial de diferents països i diferents territoris.
- Descriure i analitzar críticament l'organització territorial de Catalunya i la seva evolució.
- Utilitzar les principals tècniques i instruments de la geografia electoral.
- Reconèixer les diferents formes de participació política en un determinat territori.
- Caracteritzar i comparar la cultura política de diferents territoris.
- Aplicar diferents tècniques i mètodes de participació ciutadana en el disseny, implementació i avaluació de les polítiques territorials, ambientals i urbanes.
- Identificar, analitzar críticament i posar en valor les experiències d'innovació social que estan sorgint en l'actual context de crisi.
- Treballar amb la cartografia temàtica més adequada d'acord amb els objectius que es persegueixin, l'àmbit temàtic analitzat i l'escala de treball.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competència CE8 Analitzar i interpretar problemes ambientals.

Resultats d'aprenentatge CE8.3 Explicar els problemes ambientals per aprofundir en la diagnosi territorial i en els canvis en el paisatge.

Competència CE10 Analitzar i interpretar problemes urbanístics.

Resultats d'aprenentatge CE10.2 Identificar problemes urbanístics per a la presa de decisions en la planificació territorial.

Competència CT1 Organitzar i planificar el treball i l'aprenentatge (individual, en equip i grups multidisciplinaris).

Competència CT5 Analitzar, sintetitzar i raonar de manera crítica.

Competència CG1. Desenvolupar un pensament i un raonament crític i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.

6.- Continguts de l'assignatura

1. Política, Geografia i Geografia Política

- La política en l'espai i l'espai en la política
- Evolució de la disciplina: de la Geopolitik alemanya a la Geografia Política Crítica
- L'Economia Política i la Geografia
- L'Ecologia Política i la Geografia
- Geografia i Política enfront l'actual situació de crisi(s)

2. Estat, Nació i Territori

- Sistema Polític, Territori i Territorialitat
- L'Estat-Nació: territori, població, sobirania.
- Tipus d'Estats
- L'Estat Social i Democràtic de Dret i les seves formes de govern
- Globalització i canvi d'època: la crisi de l'Estat
- Nacionalismes

3. Geopolítica i Sistema Mundial

- L'anàlisi dels Sistemes – Món
- Evolució històrico-geogràfica del Sistema Mundial
- Poder i política en les Relacions Internacionals
- Geografia política dels conflictes
- Fronteres: entre l'anàlisi estatal i les relacions internacionals

4. Polítiques Públiques i Territori

- a. Ecologia Política de les transformacions territorials, ambientals i urbanes
- b. Les polítiques públiques com a resposta als problemes territorials
- c. Actors, recursos i regles institucionals
- d. L'Estructura d'Oportunitats Territorials
- e. Governança territorial, ambiental i urbana

5. Geografia de l'Administració

- a. Models d'Administració Pública: escala, estructura i funcions
- b. Administracions públiques comparades
- c. L'organització territorial de l'Estat: una perspectiva comparada
- d. L'organització territorial de Catalunya i la seva evolució

6. Geografia i comportament polític

- a. Geografia electoral
- b. Democràcia, ciutadania i participació política
- c. Cultura Política i territori
- d. Geografia i Moviments Socials
- e. Geografia i Innovació Social
- f. Geografia, Internet i Política

7.- Metodologia docent i activitats formatives

Les activitats docents de l'assignatura s'estructuraran de la següent manera:

- Classes magistrals: exposicions del professor incentivant el debat i la participació de l'alumnat.
- Exercicis dirigits a l'aula: es destinaran diverses sessions a exercicis basats en la participació activa de l'alumnat (habitualment mitjançant treball cooperatiu informal) que no requeriran de treball previ.
- Exercicis amb preparació prèvia: es destinaran diverses sessions a la resolució d'exercicis (habitualment mitjançant treball cooperatiu informal) que requeriran d'una preparació prèvia.
- Treball cooperatiu en base a lectures orientades: es realitzaran diverses sessions de treball cooperatiu formal en base al treball previ de l'alumnat (lectures).
- Treball en grup: els alumnes hauran de fer un treball en grup, els resultats del qual seran exposats oralment a l'aula.

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
-------------------	-----------	-------	------------------------

Dirigides

Classes magistrals	21	CE8.3 Explicar els problemes ambientals per aprofundir en la diagnosi territorial i en els canvis en el paisatge. CE10.2 Identificar problemes urbanístics per a la presa de decisions en la planificació territorial.
Exercicis dirigits a	15	CE8.3 Explicar els problemes ambientals per aprofundir

l'aula		en la diagnosi territorial i en els canvis en el paisatge. CE10.2 Identificar problemes urbanístics per a la presa de decisions en la planificació territorial. CT1 Organitzar i planificar el treball i l'aprenentatge (individual, en equip i grups multidisciplinaris). CT5 Analitzar, sintetitzar i raonar de manera crítica. CG1. Desenvolupar un pensament i un raonament crític i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
Exposicions dels alumnes	6	CG1. Desenvolupar un pensament i un raonament crític i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.

Supervisades

Lectures orientades	7	CE8.3 Explicar els problemes ambientals per aprofundir en la diagnosi territorial i en els canvis en el paisatge. CE10.2 Identificar problemes urbanístics per a la presa de decisions en la planificació territorial.
Resolució d'exercicis	15	CT1 Organitzar i planificar el treball i l'aprenentatge (individual, en equip i grups multidisciplinaris). CT5 Analitzar, sintetitzar i raonar de manera crítica. CG1. Desenvolupar un pensament i un raonament crític i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
Tutories grupals	2	CE8.3 Explicar els problemes ambientals per aprofundir en la diagnosi territorial i en els canvis en el paisatge. CE10.2 Identificar problemes urbanístics per a la presa de decisions en la planificació territorial.

Autònomes

Estudi personal	35	CE8.3 Explicar els problemes ambientals per aprofundir en la diagnosi territorial i en els canvis en el paisatge. CE10.2 Identificar problemes urbanístics per a la presa de decisions en la planificació territorial.
Cerca d'informació	25	CE8.3 Explicar els problemes ambientals per aprofundir en la diagnosi territorial i en els canvis en el paisatge. CE10.2 Identificar problemes urbanístics per a la presa de decisions en la planificació territorial. CT1 Organitzar i planificar el treball i l'aprenentatge (individual, en equip i grups multidisciplinaris).
Treball en grup	20	CT1 Organitzar i planificar el treball i l'aprenentatge (individual, en equip i grups multidisciplinaris). CG1. Desenvolupar un pensament i un raonament crític i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
Tutories individuals	1	CE8.3 Explicar els problemes ambientals per aprofundir en la diagnosi territorial i en els canvis en el paisatge. CE10.2 Identificar problemes urbanístics per a la presa de decisions en la planificació territorial.

8.- Avaluació

L'assignatura s'avaluarà d'acord amb les següents evidències d'avaluació:

- Exàmens (35%). Al llarg del curs es realitzaran dos exàmens parcials
- Treball en grup (25%). La nota del treball (multiplicada pel nombre de membres del grup) es

repartirà entre els alumnes del treball en grup segons acordin ells mateixos. Si no notifiquen la forma de repartiment o no hi ha acord entre ells/es aleshores la nota es repartirà de forma equitativa.

- Exposició oral (5%). L'exposició serà grupal i es basarà en els resultats del treball en grup.
- Lectures (6%). Les lectures es treballaran de forma cooperativa però seran avaluades individualment.
- Resolució d'exercicis (25%). S'avaluaran els diferents exercicis realitzats periòdicament, tant els que requereixin d'una preparació prèvia com els que no. La qualificació resultarà de la mitjana entre totes les activitats avaluables.
- Participació (4%). La participació serà avaluada en base a l'assistència a classe i les intervencions orals realitzades durant el curs.

Únicament seran reavaluables les següents evidències d'avaluació:

- Examen
- Treball en grup

Per ser qualificat de l'assignatura cal presentar les següents evidències d'avaluació:

- Examen
- Treball en grup
- Exposició oral

Si no es lliura alguna de les anteriors evidències d'avaluació l'alumne serà qualificat amb un "no presentat".

ACTIVITATS D'AVALUACIÓ

HORES

RESULTATS D'APRENTATGE

Exàmens parcials	3	CE8.3 Explicar els problemes ambientals per aprofundir en la diagnosi territorial i en els canvis en el paisatge. CE10.2 Identificar problemes urbanístics per a la presa de decisions en la planificació territorial.
Treball en grup		CT1 Organitzar i planificar el treball i l'aprenentatge (individual, en equip i grups multidisciplinaris). CG1. Desenvolupar un pensament i un raonament crític i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
Exposició oral		CG1. Desenvolupar un pensament i un raonament crític i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
Resolució d'exercicis		CE8.3 Explicar els problemes ambientals per aprofundir en la diagnosi territorial i en els canvis en el paisatge. CE10.2 Identificar problemes urbanístics per a la presa de decisions en la planificació territorial. CT1 Organitzar i planificar el treball i l'aprenentatge (individual, en equip i grups multidisciplinaris). CT5 Analitzar, sintetitzar i raonar de manera crítica. CG1. Desenvolupar un pensament i un raonament crític i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
Participació		CG1. Desenvolupar un pensament i un raonament crític i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.

9- Bibliografia i enllaços web

Dodds, K. (2007), Geopolitics. A Very Short Introduction. Oxford: Oxford University Press

Flint, C. (2006), Introduction to Geopolitics. London/New York: Routledge

Gallaher, C.; Dahlman, C.; Gilmartin, M.; Mountz, A. (2009). Key concepts in Political Geography. London: Sage.

Harvey, D., 1996. Justice, Nature and the Geography of Difference. Blackwell, Oxford.

Harvey, D., 2003. The New Imperialism. Oxford University Press, New York.

Heynen, N., Kaika, M., Swyngedouw, E., 2006. In the Nature of cities. Urban Political Ecology and the politics of urban metabolism. Routledge, New York.

Jones, Martin; Jones, Rhys; Woods, Michael (2004), An Introduction to Political Geography. Space, Place and Politics. New York/London: Routledge

Lacoste, Y. (2008), Geopolítica. La larga historia del presente. Madrid: Editorial Síntesis

López Trigo, Lorenzo; Benito del Pozo, Paz (1999), Geografía Política. Madrid: Cátedra

Nogué, J.; Vicente, J. (2001), Geopolítica, identidad y globalización. Barcelona: Ariel

Painter, J.; Jeffry, A. (2009). Political Geography: an introduction to space and power. London: Sage.

Robbins, P., 2004. Political Ecology: a critical introduction. Blackwell, London.

Romero, J. (2009). Geopolítica y gobierno del territorio en España. Valencia: Tirant lo Blanch.

Romero, J. (Coord.) (2007), Geografía Humana. Procesos, riesgos e incertidumbres en un mundo globalizado. Barcelona: Ariel

Subirats, J.; Knoepfel, P.; Larrue, C.; Varone, F. (2008). Análisis y gestión de políticas públicas. Barcelona: Ariel.

Taylor, P.; Flint, C. (2002). Geografía Política. Economía-Mundo, Estado-Nación y Localidad. Madrid: Trama